

ZUŠKOVINY

číslo I | ročník 2023/2024

Magický klavír zněl
od rána do večera

Žáci vystavují
Nezkalenou mysl

Škola oslaví 100 let
od otevření

Nejen strašidelné
koncerty

Seznamte se
s vedením školy

Pod pokličkou jsou...
akordeony a EKN

Krátké zprávy
a pozvánky

Vážení čtenáři,

kalendářní rok se sice blíží ke konci, ale ten školní má za sebou teprve první třetinu. Přišla proto ta správná chvíle na nový díl magazínu ZUŠkovičky a že se nám sešlo témat, o kterých můžeme psát!

V tomto čísle Vás seznámíme se zástupkyní ředitele Izelou Kožanou Manderlou, oddělením akordeonů a EKN, plány ke 100. výročí školy a samozřejmě se dočtete o všech velkých akcích, které se od září konaly a které v nejbližší době plánujeme.

Příjemné čtení.

Stanislava Lohinová, editor

Krátké zprávy

Letos nás čekají **soutěže ZUŠ** v oborech – hra na klavír, kytaru, smyčcové nástroje, soutěžní přehlídky dechových orchestrů, jazzových a tanečních orchestrů, literárně-dramatického oboru (přednes, dramatický výstup a literární tvorba) a výtvarného oboru ZUŠ.

Pro některé obory začne soutěž již **školní přehlídkou**. V ZUŠ Opava to bude hra na klavír (13. února), hra na smyčcové nástroje (15. února) a hra na kytaru (1. března).

V opavské ZUŠ se bude konat také okresní kolo ve hře na klavír (22.–23. února) a okresní a krajské kolo ve hře na kytaru (22. března a 12.–13. dubna).

ZUŠ Opava oslaví v roce 2024 sté výročí od otevření Hudební a pěvecké školy Matice opavské! Více se dočtete v článku na straně 6.

Seznamte se s vedením školy

Izabela Kožaná Manderla je zástupkyní ředitele pro hudební obor. Jak napovídá její jméno, nepochází z Česka, ale z Polska. Zkušenosti získala při studiu na Hudební akademii Karola Szymanowského v Katovicích a postgraduálním studiu v Oulu University of Applied Sciences ve Finsku. Dříve působila na Církevní konzervatoři Německého řádu a Fakultě umění Ostravské univerzity. Na ZUŠ Opava učí hru na klavír a cembalo a také korepetuje.

Pokud to můžu prozradit... do Opavy Tě přivedl budoucí manžel, které ho jsi potkala na studiích ve Finsku. Jak se Ti žije v Česku a je něco na, co sis v češtině ještě nezvykla?

Česko mě nějak podvědomě přitahovalo už dřív, během studia na vysoké škole v Katovicích jsem ráda navštěvovala v kině Festival českých filmů a četla Milana Kunderu. Ve Finsku jsem se záhy skamarádila s partou studentů z Česka a tak to dopadlo ;-). Žije se mi tady velmi dobře, cítím, že je tu můj domov. Vyhovuje mi česká mentalita, humor a prozradím, že v češtině jsou pro mě pořád jako „španělská vesnice“ dlouhé a krátké samohlásky. Na to si snad nikdy nezvyknu.

Oba Tvoji synové chodí na ZUŠ. Cvičíte doma spolu?

Starší 14letý syn je už více méně ve cvičení na klavír samostatný, ale dobře ví, že cvičení s mámou má své výhody, takže když to chce mít rychle a efektivně „za sebou“, tak za mnou přijde a hrajeme spolu. Mladší je ve 4. ročníku hry na housle a s ním většinou o víkendů cvičím a doprovázím ho na klavír. Od tohoto roku ještě hraje na trubku, ale tam si už cvičení většinou řeší sám. Když byli kluci mladší, určitě jsme víc trénovali spolu a na začátku mě stálo hodně trpělivosti, abych u cvičení neopakovala typickou rodičovskou větu: „já jsem v tvém věku už zvládala to a tamto...“. Pamatuji si, že (ještě v době výuky online) mi syn po nějaké mé připomínce řekl, ať si na ty housle zkusím zahrát sama. Zkusila jsem a od té doby velmi vážím slova, než něco řeknu :-).

Máš za sebou nespočet koncertů. Na jaké spolupráce nejvíc vzpomínáš?

Nejvíce mě baví komorní hra a určitě dodnes vzpomínám na své začátky na cembalu v komorním orchestru Camerata Impuls z Katovic. Poté komorní orchestr města Tychy AUKSO, se kterým jsem cestovala po Polsku a Evropě a jeho úžasný festival Letní filharmonie AUKSO. Tady v Česku to byla určitě spolupráce s ostravským komorním orchestrem Camerata Janáček na projektu Čtyři roční doby A. Vivaldiho s vynikajícím houslistou Jiřím

Vodičkou. To jsem objevila a moc si užila český přístup – s pohodou a nadhledem. A vlastně jsem zjistila, že hraní koncertů nemusí být jenom „hrůza a stres“.

Sama jsi vystudovala a dodnes máš kontakty na polské umělecké školy, obdobu našich ZUŠ. V čem je polský přístup jiný? V čem jsou třeba napřed a co se Ti zase víc líbí u nás?

Polský přístup na hudebních školách je více profesionální. Pro srovnání v Česku žák 6. ročníku I. stupně v oboru housle má jednu hodinu týdně hry na nástroj a dvě hodiny orchestru. V Polsku ve stejném oboru má dvakrát týdně hodinu houslí, dvakrát intonaci, jedenkrát hudební nauky, k tomu 30 minut povinného klavíru a dvě hodiny orchestru. Druhý stupeň vzdělání na hudebním oboru ZUŠ se ukončuje diplomovou zkouškou z vybraného teoretického předmětu – intonace, hudebních forem, harmonie nebo dějin hudby

a hraje se recitál. Je běžné, že děti tráví na ZUŠ tři, čtyři dny v týdnu a nemají už prostor na jiné aktivity. Sice mají žáci velmi důkladnou teoretickou i praktickou přípravu, ale zase jsou hodně přetěžováni. Připadá mi to už zbytečné, pokud se dítě nechce vydat profesionální cestou. Hudební edukace se stává svým způsobem elitním vzděláním. V Česku se mi líbí, že se k uměleckému vzdělání

dostane mnohem víc dětí a na ZUŠkách se nevyučuje pouze hudební obor ale rovněž výtvarný, literárně-dramatický a taneční. Díky tomu má v dospělosti víc lidí kladný vztah k umění.

Umíš říct, co je Ti milejší – cembalo nebo klavír? Jaká specifika má hra na cembalo oproti klavíru?

Na klavír jsem začala hrát už v pěti letech, takže mě provází skoro celý můj život. Cembalo jsem objevila až na vysoké škole a je to pro mě především láska k barokní hudbě. Ve hře na cembalo je velmi důležitý precizní úhoz. Tím, že to není dynamický nástroj, se musí hodně pracovat s rozmanitou artikulací, agogikou, ozdobami. Interpretace cembalové hudby mi připadá více kreativní, méně svázaná notovým zápisem. Oba nástroje se velmi doplňují a hra na klavír pomáhá ve hře na cembalo a naopak. Každý z těchto nástrojů mě naplňuje a inspiruje svým způsobem.

Co by podle Tebe měl splňovat dobrý pedagog?

Dobrý pedagog by měl v první řadě respektovat osobnost dítěte. Každé dítě je jiné, jinak se rozvíjí a učitel by ho v tom rozvoji měl podporovat, ukazovat a vysvětlovat, jak to funguje ve světě hudby, a s postupem času pomoci mu se osamostatnit. Přidala bych ještě určitou dávku trpělivosti a pokory. A také by měl mít rád své povolání.

Letos nás čekají soutěže ZUŠ ve hře na klavír. Má to vliv na výuku? Připravuješ ráda soutěžní repertoár?

Příprava na soutěže docela přeorganizuje výuku. Dlouhodobě se musíte věnovat stejnému repertoáru a „vyšperkovat“ ho k dokonalosti. V první řadě se dítě musí chtít soutěže zúčastnit, mít k tomu predispozice, zvládat výborně domácí cvičení a hlavně mít psychickou odolnost vůči stresu. Žáky,

kteří jsou hodně nadaní, citliví, účast v soutěži určitě posune dál, hodně namotivuje k další práci a já je ráda podpořím v přípravách na soutěže. Sama jsem jako dítě prošla mnoha soutěžemi. Sice mě příprava na soutěže naučila preciznosti a sebedisciplíně a měla jsem radost, když jsem se dobře umístila, ale bylo to pro mě rovněž dost stresující a občas to ve mně potlačilo radost z hudby. Nemys-

lím si, že účast v soutěžích je zásadní pro umělecké vzdělání. Většina dětí se věnuje hudbě jen pro svůj osobní rozvoj a má z ní radost.

ZUŠ Opava oslaví v roce 2024 sté výročí. Co bys škole, svým kolegům a žákům popřála?

100 let je úctyhodné výročí a určitě by ho škola nedosáhla nebýt obětavé práce všech zaměstnanců. Na naší škole si velmi cením skvělého, přátelského kolektivu a všem zaměstnancům přeji, aby v tom pokračovali, protože v klidné atmosféře se rodí krásné nápady a pohoda se přenáší i na žáky. Žákům bych popřála, aby v sobě rozvíjeli vztah k umění, brali je jako součást vzdělání, protože je to hodně vnitřně obohacující.

Magický klavír zněl od rána do večera

11. ročník mezinárodního festivalu Magický klavír přivítal pod střechou opavské ZUŠ 130 účastníků z blízka i daleka. Zazněly skladby populární, vážné i autorské. Vedle čtyř bloků klasických vystoupení se u klavíru představily i tzv. Klavírní postavičky a talentovaný Jan Schulmeister. Součástí festivalu byly i žádané workshopy s pedagogy Fakulty umění Ostravské univerzity.

Jako v úle to ve škole hučelo od brzkého rána až do večerních hodin. Klavír zněl nejen v koncertním sále, ale prakticky každý nástroj v budově, na kterém se mohli žáci rozehrát. Třídy i chodby byly plné žáků z Moravy, Slezska i Polska, kteří přijeli získat cenné zkušenosti z vystoupení na festivalu a poslechnout si své vrstevníky.

Jan Schulmeister (*2006)

Letošní hvězdou festivalu byl Jan Schulmeister. V současné době student kroměřížské konzervatoře, již dosáhl pozoruhodných výsledků - první ceny či absolutní vítězství si odvezl již z více než třiceti prestižních soutěží napříč Evropou. Jeho největším úspěchem je však 3. cena z jedné z nejprestižnějších světových klavírních soutěží „The Cliburn International Piano Competition“, která se konala v červnu 2023 v Dallasu v USA.

Jana Schulmeistera, hosta festivalu Magický klavír, vyzpovídala po vystoupení Gabriela Westová.

Musím se zeptat. Jistě to bude všechny zajímat. Jak dlouho denně cvičíš?

Pět, ale maximálně, maximálně šest hodin. Víc ne.

Přiznejme si to. Všichni máme silné a slabé stránky. My jsme na koncertu slyšeli všechny Tvé silné stránky, ale, Honzo, když cvičíš, něco Ti jde lehce, na něčem musíš hodně pracovat. Prozradíš nám s čím například bojuješ? Jestli to jsou trylky, stupnice...

Já si myslím, že se v životě muzikanta objeví, jak postupuje a pracuje na repertoáru, tak se objeví určité technické prvky, které jsou náročnější. Záleží taky na typu klavíristy. Někomu jde něco, třeba trylky, jednoduše. Jiný s nimi bojuje anebo naopak. Já si myslím, že bych mohl zdokonalit repetovanou artikulaci.

Přátelská atmosféra vládla od bufetu, přes workshopy až po koncertní sál, který byl stále příjemně zaplněn povzbuzujícími diváky. Velký potlesk sklidily Klavírní postavičky. Oblíbená kategorie přitáhla téměř třicetku mladých klavíristů, kteří své skladby ztvárnili nejen na černobílých klávesách, ale také kostýmem nebo hereckou scénkou. Absolutním vítězem kategorie se stala dvojice Amélie Königová a Elena Balcarová ze třídy Jitky Korpasové se svou scénkou Pat a Mat.

Tradiční součástí festivalu byly klavírní workshopy s Mgr. Lukášem Michelem, ArtD. a doc. MgA. Eliškou Novotnou. Vrcholem programu byl recitál mladého virtuózního umělce Jana Schulmeistera. Festival se konal za podpory statutárního města Opava.

Jaké to je, když tě učí maminka?

No, já u ní teď už studuji na konzervatoři. A nemůžu si na nic stěžovat, myslím si, že to krásně funguje, tak jak by mělo.

I doma?

Eh, doma, no... (smích)

Napadá mě otázka, jestli mamka třeba vaří, ty cvičíš, tak je schopná odběhnout od té plotny a opravit tě?

Určitě, určitě.

A na závěr bych se zeptala, co máš teď před sebou, na co se připravuješ?

Teď v nejbližší době budu mít nějaké recitály v prosinci a potom mám nějaké vystoupení v lednu v Praze.

Krátké zprávy...

Žáky s pedagogy hudebního oboru můžete potkat na mnoha kulturních akcích. Například **Cimbálová muzika** Romana Kubaly letos nechyběla na akcích jako Chodníčky k domovu, Vinobraní v Domově důchodců na Roosveltově (kde vystoupil i pěvecký sbor), Burčákové stezce, Dětském folklórním krojovaném bále v Českém Těšíně, Svatomartinských slavnostech nebo Vánočních trzích.

Velkou pozornost k sobě umí přitáhnout průvody **bubenického ORchestru Boris** Ivo Samiece, který vystoupil na Opavské míli, v Novém Jičíně, na Zelných slavnostech v Otčích, Halloweenu pro MŠ Srdíčko, ve Štítině, Jakartovicích nebo k výročí 30 let SŠPU.

Nemálo příležitostí k vystoupení mají také žáci **pěveckého oddělení**. Žáci Zdenky Mervové vítali prvňáky Mendelova gymnázia, vystoupili na Běhu pro světlušku nebo pro seniory v Domě Oasa. Žáci Zuzany Vávrové zpívali na akci Advent na zemědělcích.

Kytaristé Lenky Lebedové navázali dobrou spolupráci s obcí Sosnová, kde vystoupili vybraní žáci už v listopadu a kam zamíří ještě v prosinci.

Školu při různých příležitostech reprezentují také naši **učitelé**. Martin Žurek s Romanem Kullou vystoupili na slavnostním zahájení festivalu Bezručova Opava. Dvojice Lenka Lebedová a Milan Pelc zahájili výstavu v Městském domě kultury Petra Bezruče a představili se na Sportovním dnu pro Hospic nebo Literárním odpolední. Členové kytarového orchestru učitelů zahráli v Ostravě na radnici. A Martin Žurek s Pavlem Markem reprezentovali naši ZUŠ na koncertu pedagogů k 70. výročí ZUŠ Vítkov.

ZUŠ Opava oslaví 100. výročí

Rok 2024 bude pro opavskou základní uměleckou školou výročním a rozhodně také výjimečným. Přípravuje se řada akcí připomínající nejen historii, ale také součastnost třetí největší ZUŠ v republice.

Dějiny opavské umělecké školy se začaly psát 1. května 1924, kdy byla otevřena Hudební a pěvecká škola Matice opavské. Škola prošla v průběhu století své existence mnoha proměnami. Postupně se zvyšoval počet žáků a vyučovacích předmětů. Přešla válka, která výuku na čas zastavila. Po ní ale nastal rozkvět uměleckého školství, jeho institucionalizace a zrovnoprávnění s dalšími typy škol. Přidaly se další obory, vznikaly nové pobočky. Žáci a učitelé vystupovali na veřejnosti, soutěžili a získávali úspěchy na celostátní úrovni. Výtvarný obor se na dlouhá léta osamostatnil. Opravovaly se a měnily budovy, ve kterých se vyučovalo. Proběhla revoluce a z Lidové školy umění byla Základní umělecká škola, která dlouho nesla čestný přívlastek V. Kálíka, dokud se opět nesloučila s výtvarným oborem.

Oslavy výročí začnou vydáním **katalogu 100 let ZUŠ Opava**, který populární formou představuje historii i součastnost školy. Křest katalogu proběhne v rámci Vánočního koncertu pěveckého oddělení 19. prosince. Na katalog v příštím roce naváže **historická publikace**, zpracovaná PhDr. Hanou Adámkovou, Ph.D., mapující dopodrobna dějiny uměleckého školství v Opavě.

Slavnostní výroční koncert se připravuje na 1. května ve Slezském divadle. Na pódiu se představí Stamicovo kvarteto s naším významným absolventem, violistou Janem Pěruškou, a dechový orchestr ZUŠ Opava ve spolupráci s kapelou GizdQ, jejíž dva členové jsou také našimi absolventy. Věříme, že díky spolupráci s oceňovaným jazzmanem Michalem Žáčkem získají členové dechovky cenné zkušenosti a posluchači jedinečný zážitek.

Výtvarný obor připravuje jedinečnou **výstavu v Domě umění**. Projekt s názvem Genius loci Opavy představí díla současných žáků oboru, kteří různými způsoby a formami uchopí téma našeho krásného města. Výstava potrvá od 16. května do 2. června.

Vedle těchto hlavních akcí proběhnou k oslavě výročí i další koncerty. První z nich vznikl ze spolupráce s naší absolventkou Ivou Bittovou (více viz str. 7). Následovat bude Koncert akordeonových orchestrů 24. února v Minoritu, na kterém se setkají současné i bývalé orchestry ZUŠ. Po dlouhé době by se měl uskutečnit také Ples ZUŠ Opava (16. března). Inaugurace se dočká nově pořízené koncertní křídlo Petrof (25. března) a Kytarový orchestr oslaví 15 let své existence ve Slezském zemském muzeu (15. května). Školní rok pak vyvrcholí tradičním festivalem ZUŠ Open (31. května).

Ej gody nam nastaly

V rámci 100. výročí škola navázala spolupráci se svou absolventkou, známou zpěvačkou a houslistkou Ivou Bittovou. Bittová přizvala opavský sbor ke spolupráci na projektu **Ej gody nam nastaly**. Jeho cílem bylo vytvoření CD a koncertů s méně známými slezskými a slovenskými lidovými koledami.

Projekt začal soustředěním již v červnu. Vybraní žáci odjeli spolu s vedoucí sborů Barborou Grygerovou a korepetitorkou Markétou Polednovou do Liptovského Mikuláše, kde spolu s dalšími sbory nacvičovali a posléze i natáčeli koledy. Soustředění vyvrcholilo nejen nahráním CD, ale také vánočního koncertu (uprostřed parného léta) pro slovenskou televizi. Všichni si z pobytu na Slovensku odvezli silné zážitky a těšili se na další pokračování spolupráce.

K tomu dojde v rámci dvou připravovaných koncertů. Zazní zde výběr méně známých slezských a slovenských lidových koled v provedení a capella nebo jen s intimním doprovodem nástrojů jako jsou kalimba, dranyen, valcha, jambee nebo housle.

Posluchači koncertu se mohou těšit na sólové vstupy energické Ivy Bittové, jejíž hudební projev je jedinečný. Svůj hlas užívá jako nástroj vyjadřující své nejhlubší potřeby a touhy. Její hudba je spjata s přírodou a vychází z lidové tvorby.

Koncerty se uskuteční ve dvou termínech v koncertním sále v Minoritu. 8. ledna v 17.00 proběhne koncert pro rodiče, přátele a veřejnost, na kterém se zároveň pokřtí společné CD. 9. ledna v 18.00 se pak na koncert mohou těšit předplatitelé statutárního města Opava.

Na prvním koncertu se představí všechny tři opavské sbory - Piškotky, Věnečky a Figaro, zatímco úterní koncert už bude patřit jen větším zpěvákům z Věnečků a Figara. Po oba dny bude naším hostem sbor Vážky ze ZUŠ Liptovský Mikuláš se sborníkem Miroslavou Smrečanovou a korepetitorkou Želmírou Chovancovou.

Krátké zprávy... pokračování

ZUŠ Opava je už úplně **okřídlená škola!** A to není žádná nadsázka. V posledních letech se nám podařilo obnovit nástrojový park. Pořídili jsme 10 klavírů, z toho poslední dvě Yamaha přišly v listopadu.

A jako první si můžete přečíst, že se nám podařilo pořídit **nádherné koncertní křídlo Petrof I**, které je umístěné v Minoritu a čeká na využití při našich reprezentativních koncertech, předplatném krásné hudby města Opavy nebo na soutěži Beethovenův Hradec. Zakoupení křídla bylo možné jen díky finanční participaci statutárního města Opavy a Moravskoslezského kraje. **Křest klavíru připravujeme 25. března, kdy vystoupí nejlepší žáci školy a laureát Beethovenova Hradce Tomáš Vrána.**

Vedle klavírů škola nezapomíná ani na další oddělení a v rámci projektu Šablony I byly **nakoupeny další nástroje** – šest kytar, šest houslí, akordeon s konvertorem. Také se pořídily další profesionální světla na osvětlení externích akcí.

Studenti Církevní konzervatoře Německého řádu připravili pro naši Školu malých muzikantů veselou **Mikulášskou nadílku**. Čerti, andělé a Mikulášové navštívili všechny skupiny s hudebním programem plným úkolů a hádanek. Děti obdržely malou sladkou nadílku hrazenou SRPÚŠ.

Krátké zprávy a úspěchy...

Žáci výtvarného oboru se v tomto školním roce již stihli zúčastnit a také uspět ve třech soutěžích.

První úspěchy dorazily ze soutěže **MÚZY MSK**, na které žáci získali pět zlatých a jedno stříbrné pásmo.

Zlaté pásmo

- Julie Bogdány / absolvovala 2023, učila M. Janečková,
- Klára Hrušková / Z. Tázlarová,
- Anežka Janíková / A. Chevale,
- Regina Knapíková / absolvovala 2023, učila Z. Tázlarová,
- Bára Rychlá / A. Chevale.

Stříbrné pásmo

- Bára Rychlá / A. Chevale.

Janíková Anežka 13 let

Další soutěží, na které naši žáci zabodovali byl **Kreslír roku**. Soutěž se konala 13. listopadu v galerii Plato a ocenění získaly:

- 1. místo – keramika: Klára Hajková / Anna Chevale,
- 1. místo – vánoční ozdoba: Adéla Brigulová / Pavlína Janíková,
- čestné uznání – kresba portréty: Sofie Gellnerová / Martin Sněhota.

Žáci vystavují Nezkalenou mysl

Výstava Nezkalená mysl žáků výtvarného oboru ze tříd Zuzany Tázlarové a Markéty Janečkové se stala součástí festivalu Bezručova Opava. Prezentují se zde dvě různé pojetí myšlenek, života a díla kanadské malířky Agnes Martin.

Téma letošního festivalu Bezručova Opava („Šťastné náhody, chyby a omyly“) připomnělo učitelkám Zuzaně Tázlarové a Markétě Janečkové myšlenky kanadské umělkyně Agnes Martin, které malířka zaznamenala do útlé knížky s názvem Nezkalená mysl. Tato kniha se stala východiskem pro výtvarnou práci s dětmi, kterou pojaly každá po svém.

Hlavní myšlenka malířského projektu žáků Zuzany Tázlarové se týkala navození atmosféry klidu a rozjímání, niternosti, ticha, jednoty a radosti z tvorby. S dětmi si povídali o radostech, obavách a trápeních, které každý den všichni prožíváme, aby ponoření do vlastní mysli, bez mobilů, bez neustálé kontroly a tlaku na výkon začali tvořit to, co naplňuje jejich mysl.

Žáci Markéty Janečkové dostali za úkol zamyslet se nad (zdánlivými) chybami a omyly, které se jim v životě staly, nad svými strachy, obavami či problémy, které zažili či zažívají a uchopit je malířsky s tím, že možná někde ve spodních vrstvách obrazu či jejich nitra či v procesu tvorby, je čeká rozuzlení, řešení, naděje, radost...

„Během práce nás provázela myšlenka Agnes Martin, že vše, co se jeví jako nepředstavitelné chyby, nejsou chyby, a vše, co se jeví jako omyl, není omyl; to všechno je třeba udělat. Krok, který se jeví jako chybný, je pouze příští krok.“ říká k projektu Markéta Janečková.

Výstava obrazů na Solné byla zahájena 27. září a potrvá nejméně do konce roku. Přijďte ji včas navštívit.

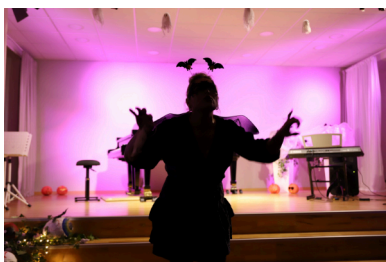
*Chei vám doporučit, abyste zkoumali svou mysl a dobrodružství uvnitř ní.
Umělec musí naslouchat své mysli.
Musíte se dívat na vlastní dílo a uvědomovat si, co při tom cítíte.*

Agnes Martin /1912–2004/, Nezkalená mysl

Povedený strašidelný koncert

Výtvarný obor připravil skvělou strašidelnou výzdobu pro Halloweenský koncert, který se konal 7. listopadu v ZUŠ Opava. Na chodbách i v koncertním sále jste mohli potkat strašidla, duchy, dýně a dokonce fotokoutky.

Koncert zahájilo vystoupení tanečního oboru, na které navázali zpěváci, klavíristé, akordeonisté, cellisté, houslisté i kytaristé. Prostě pestrá přehlídka písní a skladeb s názvy jako Rýma nebo Strašidla. Koncertem provázely v roli čarodějnic Kamila Sobotková a Taťána Pokorná. Závěrečný společný rej ocenili nejen vystupující, ale i kostýmované děti v publiku, které si večer krásně užily.

Koncert pro dub přátelství

Při příležitosti zasazení dubu přátelství 23. listopadu se v Minoritu konal krátký koncert pedagogů ZUŠ Opava a hostujících žáků Státní hudební školy v Žorach (Polsko).

Vzrostlý dub zasadil nově vzniklý *Spolek Visegrádský strom naděje* jako symbol věčného růstu, naděje a přátelství mezi zeměmi Visegrádské čtyřky. Apolitický spolek má za cíl podporovat vztahy a kulturní aktivity mezi Českem, Slovenskem, Polskem a Maďarskem.

Program koncertu byl proto sestaven tak, aby odrážel a reprezentoval všechny čtyři státy. Publikum si tak vyslechlo skladby od F. Chopina v podání Hanny Hałat a Michała Bogaczyka, skladby M. Schneidera-Trnavského a A. Dvořáka v provedení Kataríny Vovkové a Iany Shvachky a na závěr zahrála F. Liszta Olena Ivanenko.

Sestřihy z obou koncertů jsou ke zhlédnutí na školním youtube:

Halloweenský koncert

Sázení dubu přátelství

A do třetice se naši žáci neztratili ani na **soutěži v Toruni**. Sice nezískali žádná ocenění, ale některé práce se dostaly na prestižní výstavu vybraných děl.

Vystaveni byli:

- Klára Hrušková / Zuzana Tázlarová,
- Nikodém Prokeš, Anežka Špilháčková, Jan Heider / Anna Chevale,
- Eliška Kyjovská / Markéta Jedličková.

Jan Heider

Stejně jako v loňském roce pokračují i letos **workshopy portétu podle živého modelu** pod vedením Markéty Janečkové a Zuzany Tázlarové. Žáci, kteří si na nich zkouší, jaké to bude u talentových zkoušek na střední a vysoké umělecké školy. Už za sebou mají dva termíny a další jsou v plánu. Zatím se věnovali proporcím, stavbě hlavy, světlu a stínu i práci s barvou. Každý workshop uzavírá hodnotící diskuze.

Díky projektu dotaci Moravskoslezského kraje na ICT se podařilo **pořídit pro výtvarný obor** další dva notebooky, 10 tabletů, software Procreate (nástroj pro digitální malbu) a díky spolupráci se SRPÚŠ také software Affinity (grafika, zpracování fotografií) a Filmora (stříh videa). Naším žákům se tak rozšiřují možnosti práce s animacemi a videem.

Pod pokličkou jsou... akordeony a EKN

Dnes nahlédneme pod pokličku oddělení akordeonů a EKN. Čekají nás pojmy jako knoflíky, klávesy nebo konvertor, kterými nás provedou vedoucí oddělení Taťána Pokorná a vedoucí akordeonových orchestrů Martin Žurek.

Oddělení akordeonů a EKN patří mezi ty větší, má dva vlastní orchestry a vyučuje v něm osm pedagogů (z toho šest hru na oba nástroje). Oddělení bylo v loňském roce velmi úspěšné v soutěžích ZUŠ – 3. místa Agáty Rabinské a Barbory Matyskové v ústředním kole ve hře na akordeon a 3. místo Soni Chodurové v ústředním kole ve hře na EKN.

A na jaké nástroje se zde vlastně vyučuje? Jak už název napovídá, jsou to akordeony – knoflíkové a klávesové (viz box Typy akordeonů) a tzv. EKN. „EKN je zkratka pro elektronické klávesové nástroje. Do této skupiny patří jako nejznámější keyboard – v naší ZUŠ se vyučuje s názvem Hra na klávesy,“ říká vedoucí oddělení Taťána Pokorná a přidává informace o tom, z čeho se skládají a jaký byl jejich vývoj: „EKN se skládá z klaviatury, ovládacích prvků pro zvuky a doprovodné styly, kontrolní obrazovky a ozvučovacího systému. Historie tohoto nástroje je poměrně mladá. První přenosné EKN se objevily v 70. letech minulého století a do současnosti urazily obrovský skok, hlavně v kvalitě jednotlivých zvukových barev a aranžérské rozmanitosti jednotlivých automatických doprovodů.“

EKN mají sice mnoho společného s klavírem, ale zároveň jsou mezi nimi zásadní rozdíly. „Klávesy umožňují, oproti klavíru, navíc hrát s automatickou doprovodnou jednotkou. Hráči mohou nastavovat zvukové barvy nástrojů, nahrávat podklady nebo skladby do nástroje, využívat různých efektů apod.,“ upřesňuje Pokorná. Přecházení z kláves na klavír však není tak jednoduché. Klavír vyžaduje silnější úhoz, a tím je i náročnější na techniku hry.

Klávesy i akordeony mají široké využití. Přesto má mnoho lidí harmoniky spojené především s hospodskými heligonkáři. „Akordeon je nádherný nástroj a jeho repertoár má mnoho tváří. Můžete ho najít, jak v hospodě, v populárních kapelách, ale v dnešní době hlavně v koncertních sálech,“ uvádí Pokorná a k repertoáru, který se žáci učí říká: „žáky učíme skladby napsané původně pro akordeon, ale také skladby populární, jazzové a samozřejmě i lidové písně a koledy.“ Martin Žurek k tématu ještě dodává: „Lidové písně, lidovky a všelijaké

ostatní zlidovělé skladby, které tito 'hospodští' hráči interpretují, jsou bezpochyby nedílnou součástí výuky. Zejména v začátcích, protože lidové písně nebývají příliš obtížné a děti je znají ze svého okolí, převážně od prarodičů. Ti současně bývají první motivací, aby se jejich vnuci a vnučky přihlásili ke studiu. Není také řečeno, že lidová píseň je kvalitativně horší, než ostatní repertoár. Vždy záleží na konkrétní úpravě skladby, a proto se s lidovým repertoárem můžeme setkat i u starších a zkušenějších žáků.“

„Akordeon je velmi univerzální a je možné jej obsadit do různých komorních těles či hudebních skupin. Svými možnostmi proto prostupuje mnoha žánry od lidové hudby, přes folk, klezmer, pop, rock, atd. až k hudbě vážné,“ říká Žurek a jako

příklad uvádí kapely a muzikanty: „Čechomor, Jelen, Radůza, Jaromír Nohavica, Divokej Bill. Z vážné hudby např. Symetrio (PL), Motion trio (PL), Check Accordion trio (CZ).“ Taťána Pokorná za sebe dodává: „skvělých akordeonistů je spousta. Určitě bych doporučila francouzského akordeonistu Richarda Gallianiho, Ástora Piazzolu – bandeonistu, který 'přetavil' argentinské tango do nového stylu tango nuevo. Z českých

akordeonistů ráda poslouchám skladatelku a akordeonistku Markétu Laštovičkovou, Jana Meisla, Marcelu Kysovou Halmovou a další. Žákům bych také doporučila 14letého mladého akordeonistu a skladatele Victora Stockera, který již v tomto věku sklízí obrovské úspěchy ve hře na akordeon po celém světě.“

Zatímco o hru na klávesy je zájem více méně konstantní, akordeony zažívají v posledních letech rozkvet, a to i ve světě. Dokonce takový, že přestává stačit školní nástrojový park. Nedávno proto nový akordeon pořídilo SRPÚŠ a škola čeká na dodání prvního akordeonu s konvertorem. „Mladší žáci si mohou akordeon dle dostupnosti v aktuálním školním roce zapůjčit, klávesy bohužel ne,“ uvádí Pokorná. Pořízení vlastního nového nástroje se u EKN pohybuje okolo 7.000 až 10.000 Kč. „Naším žákům doporučujeme klávesy YA-MAHA, poněvadž se na tyto modely v ZUŠ vyučuje. Je totiž potřeba nástroj minimálně s 5 oktávami, s dynamickými klávesami a automatickou doprovodnou jednotkou,“ říká vedoucí oddělení. A Žurek dodává k akordeonům, že „koupe nového akordeonu je poměrně náročnější záležitostí. U nejmenších a nejlevnějších nástrojů se ceny v současnosti pohybují cca od 40.000 Kč. Starší, bazarové nástroje, jsou cenově mnohem dostupnější. Při takové koupi je však dobré se nejdříve poradit s odborníkem (nejlépe opravářem).“

Na akordeon i klávesy nástroje je možné začít hrát už od útlého věku 6 – 7 let dítěte. „Akordeon se ale doporučuje primárně těm zájemcům, kteří budou mít dostatečnou fyzickou sílu, protože je samotný nástroj váhově poměrně těžký,“ upřesňuje Žurek, ale zároveň dodává, že se „akordeonu věnují stejnou mírou dívky i chlapci.“

Ve studiu je možné pokračovat na konzervatoři, dospělí zájemci mohou volit variantu soukromých hodin s lektory.

Oddělení má dva akordeonové orchestry. „Martin Žurek převzal po své pedagožce Haně Noskové vedení akordeonového orchestru a založil nově obsazený soubor Cantabile. Již v uplynulém roce dokázal navázat na skvělé úspěchy akordeonových orchestrů ZUŠ, které v předchozích letech vedla Jarmila Prusková a Hana Nosková,“ říká vedoucí oddělení. Zároveň v letošním školním roce vznikl nový – přípravný akordeonový orchestr.

A Žurek své orchestry představuje blíže: „V mladším seskupení jsou soustředěni začínající žáci od 2. do cca 5. ročníku. Akutálně vystupuje v osmi akordeonistech. V jejich repertoáru jsou např. skladby Luboš Fišer: Mach a Šebestová nebo J. Uhlíř, Z. Svěrák: Stromy. Cantabile je, co do počtu, mnohem větší skupina, která kontinuálně navazuje na mladší, přípravný orchestr. Skládá se z 15 akordeonistů, 3 kláves, 2 houslí, 2 elektrických kytar a 2 bubeníků. Repertoár orchestru se zaměřuje na známé populární melodie rozličných žánrů, např. ABBA: Mamma mia, ABBA: The Winner Takes it All, Ennio Morricone: Once Upon a Time in the West, The Village People: Y. M. C. A, apod. I přestože orchestr Cantabile vznikl teprve před dvěma lety, získal již řadu ocenění na přehlídkách a soutěžích. Aktivně nacvičuje každý pátek do podvečerních hodin a velmi se těší na shledání s Vámi.“

Oba orchestry se představí **12. ledna ve Slezském zemském muzeu na Novoročním koncertu**. Cantabile pak vystoupí i na **Koncertu akordeonových orchestrů 24. února v Minoritu**, na kterém se setká s orchestrem složeným z pedagogů a absolventů pod vedením Jarmily Pruskové a Hanou Noskovou s jejím bývalým orchestrem Andante.

Druhy akordeonů

Akordeony, lidově „harmoniky“, dělíme do 2 základních skupin, a to: **diatonické a chromatické**. Hlavní rozdíl mezi těmito skupinami tkví v mechanickém uspořádání hlásek uvnitř nástroje. Zatímco diatonické akordeony vydávají na 1 klávese při pohybu měchu ven a dovnitř 2 různé tóny, u chromatických akordeonů je při stisku 1 klávesy slyšitelný tón pouze jeden.

Mezi diatonické nástroje proto řadíme např. foukací harmoniky, heligonky a concertiny. **Do chromatické skupiny patří akordeon** – ten se také vyučuje na ZUŠ.

Akordeon můžeme v současnosti také dělit na klávesový nebo knoflíkový.

Na klávesový nástroj se hraje v pravé ruce, tzv. diskantu, pomocí bílo-černé klaviatury (stejně jako u klavíru). Knoflíkový nástroj, jak už napovídá samotné označení, využívá v pravé ruce knoflíky. Podle jejich uspořádání je dělíme na „B grif nebo C grif“.

Pro hru levou rukou je akordeon vybaven basovými tóny a akordy (dur, moll, 7, zm.). **Nástroje s konvertorem** dále rozšiřují možnosti hrát levou rukou melodické tóny (konvertor se vzhledem k obtížnosti využívá primárně až na konzervatořích, ceny nástrojů jsou také vyšší než u klasického nástroje). Dále existují akordeony podle velikosti – tzv. počtu basů na nejmenší 60 basové až po největší 120 basové.

Zpracoval M. Žurek

Děkujeme za podporu SRPUŠ

Vážení rodiče a přátelé školy, velmi děkujeme za podporu a příspěvky, které které zasíláte na účet spolku. Věřte, že mají význam. SRPUŠ je tento rok využije např. pro:

- festivaly Magický klavír a Kytarovou smršť,
- úhradu startovného a cestovného na soutěžích ZUŠ (klavír, kytara, smyčcové nástroje, LDO, dechový orchestr) a dalších (taneční a pěvecké soutěže apod.),
- úhradu pronájmů Slezského divadla, Minoritu a jiných sálů potřebných pro velké koncerty a vystoupení,
- zajištění dárek pro absolventy, poukázek pro nejúspěšnější žáky v soutěžích,
- nákup potřebného vybavení (např. kostýmů pro taneční obor, rekvizit pro LDO, grafických papírů, keramické hlíny a glazury, grafického softwaru, hudebních nástrojů a příslušenství apod.)
- a mnoho dalšího...

Pozvánky

12. 12. 2023, 17.00 | Slezské zemské muzeum

Vánoční koncert žáků ZUŠ I (koncert žáků smyčcového, dechového a pěveckého oddělení)

12. 12. 2023, 18.00 | ZUŠ Opava, Dvořákovy sady

Koncert žáků Oleny Ivanenko

13. 12. 2023, 17.00 | ZUŠ Opava, Nádražní okruh

Třídní předehrávka žáků Barbory Grygerové

13. 12. 2023, 17.00 | Slezské zemské muzeum

Vánoční koncert žáků ZUŠ II (koncert Kytarového orchestru, Souboru zobcových fléten a hostů)

18. 12. 2023, 17.00 | Městský dům kultury Petra Bezruče

Vánoční koncert klavírního oddělení

19. 12. 2023, 17.00 | Loutkové divadlo

Charitativní koncert učitelů a žáků ZUŠ Opava pro Danečka

19. 12. 2023, 18.00 | ZUŠ Opava, Nádražní okruh

Vánoční koncert pěveckého oddělení a křest katalogu 100 let ZUŠ Opava

20. 12. 2023, 17.00 | ZUŠ Opava, Dvořákovy sady

Vánoční koncert dechového oddělení

8. 1. 2024, 17.00 | Minorit

Ej gody nam nastaly

Koledy - kolendy s Ivou Bittovou a dětskými sbory ZUŠ Opava a ZUŠ Liptovský Mikuláš

9. 1. 2024, 18.00 | Minorit

Ej gody nam nastaly (koncert pro předplatitele města Opavy)

12. 1. 2024, 17.00 | Slezské zemské muzeum

Novoroční koncert oddělení akordeonů a EKN

24. 1. 2024, 17.00 | ZUŠ Opava, Nádražní okruh

Klavírní koncert I

27. 1. 2024, 15.00 a 17.30 | Slezské divadlo Opava

V moci světa a přírody (představení tanečního oboru)

14. 2. 2024, 17.00 | ZUŠ Opava, Nádražní okruh

Valentýnský koncert pěveckého oddělení

24. 2. 2024, 17.00 | Minorit

Koncert akordeonových orchestrů a absolventů

28. 2. 2024, 17.00 | ZUŠ Opava, Solná

Vernisáž výstavy SŠPU